

Nº 104-105

CAPDEPERA - CALA RAJADA

AGOST-SETEMBRE 1989

PORTALET

PORTALET ECOLOGIC

En una tipologia, que convendria abordar, de l'ecologisme, ben aviat arribaríem a la dicotomia entre ecologisme verd, per adjectivar-lo d'alguna manera, i ecologisme mercantil.

Una vegada vista la impossibilitat de defugir les contradiccions entre les lleis que regeixen els processos naturals i les lleis dels sistemes econòmico-industrials, un primer intent, per part de l'ordre establert, consisteix en adoptar la nomenclatura ecologista amb un discurs més retòric que efectiu, fins a convertir la natura en moda comercialitzable. Els industrials llancen productes naturals i no contaminants, els constructors anuncien urbanitzacions ecològiques, els hotelers editen fulletons propagandístics en els quals, cada vegada més, qualsevol semblança amb la realitat és pura coincidència i, en fi, els polítics sempre estan a punt de posar en marxa un programa de defensa de la natura i el mediambient que mai no arriba.

Un tret diferenciador dels mercantil-ecologistes és la escisió de la consciència, la psicologia esquizofrènica entre el coneixement de les conseqüències de l'alteració dels equilibris ecològics (capa d'ozon, pluja àcida, SO², desertització, contaminació dels mars, destrucció irreversible de paratges privilegiats, etc.) i el benefici monetari en què es tradueix la devastació de la naturalesa. A l'esfera ideal-abstracta mantenen un discurs ecologista que fa figa al baixar al nivell real-concret.

No fa gaire, els directius de l'Associació Hotelera i de Serveis de Capdepera, a una entrevista, proposaren, en legítima defensa dels seus interessos corporativistes, l'obertura d'una carretera entre l'Agulla i Sa Mesquida, construcció certament atemptatòria d'un espai natural per tots volgut.

Foren els "tour-operators" dels primers, dintre del sector turístic, en denunciar la miop política de creixement indiscriminat i manca de respecte i protecció de les zones verdes, possiblement perquè són els més ben situats per polsar les exigències de la clientela turística. En canvi és un potent "tour-operator" el que ven, al mòdic preu de 4.200 pessetes, pseudo-rallys que fan malbé el nostre -d'ells?- patrimoni natural.

A Capdepera, ara mateix, tenim dues qüestions ecològiques pendents, que el GOB denuncià i de les quals "Cap Vermell" se n'ha fet ressò. Una és la reiterada extracció d'arena de Na Blanca, amb la contumàcia i voluntària ignorància d'un Ajuntament que es nega a posar-hi remei. La segona és la nova modalitat de pseudo-rallys que destrossa el patrimoni natural gabellí, amb el silenci -complacent?- d'autoritats i polítics.

Resulta clarificador, a la llum de la tipologia proposta, que ni la majoria municipal ni cap grup de l'oposició, no semblin tenir res a dir respecte d'aquestes qüestions. I és que la dicotomia entre verds i mercantilistes els aplega a tots del mateix costat.

No podem acabar aquest PORTALET sense denunciar el progressiu estat de degradació de la duna del Pi de Ses Vegues a Cala Agulla. Si ni tan sols som capaços de protegir una simple duna, ¿com afrontarem l'exigència de convertir l'Agulla en parc natural?

menys. Possiblement, la naturalesa ho tornaria arreglar tota soleta i quedaria molt millor que no mitjançant pales excavadores, però com que la platja és un producte que es ven a l'estranger, i gual que la mar o el sol, suposam que ben aviat ni es coneixerà que hagi plogut, encara que això suposi treure arena d'allà on sigui, destruint, si importa, dunes, ecosistemes, paratges naturals dignes de protecció... Pel que fa a particulars, pareix que els més perjudicats per la tromba d'aigua han estat la botiga de "Sa Sínia", dels col·laboradors de "Cap Vermell" i amics entranyables Llorenç

RETORN El mes passat no ens trobàrem. "Cap Vermell" va descansar, com sempre, i també descansàreu vosaltres, i el de la impremta, i els del Correus que el reparteixen, i la cosina d'un amic del cunyat d'un subscriptor. Ara tornam, pensam que amb l'alè suficient com per arribar a finals d'any, com a mínim. Però el fet és que durant la nostra absència han passat coses...

AIGUA Sí, han passat coses, i no totes bones. La pitjor, possiblement, hagi estat l'aiguat del dia 6, que tants de transtorns i perjudicis va causar. En el nostr municipi, on pareix que va ploure més que a cap altre lloc (es parla de 200 litres per m²), no haguérem de lamentar desgràcies personals, però sí molt de mal a totes les platges, a alguns hotels i comerços i també a algunes cases particulars. Quant a les platges, les més afectades foren Sa Font de Sa Cala i Son Moll, aquesta darrera amb la implicació de les tuberies de l'emissari d'aigües brutes i amb el trist colofó, quan ja tot pareixia controlat, de l'abocament de devers cinc-cents litres de petroli al torrent per part d'un dels hotels afectats per la plogudassa. Sa Mesquida i l'Agulla, també afectades, ho foren en menys proporció, entre d'altres coses perquè la manca de construccions deixa més llibertat de pas a l'aigua i també perquè són més grans i el mal es ven

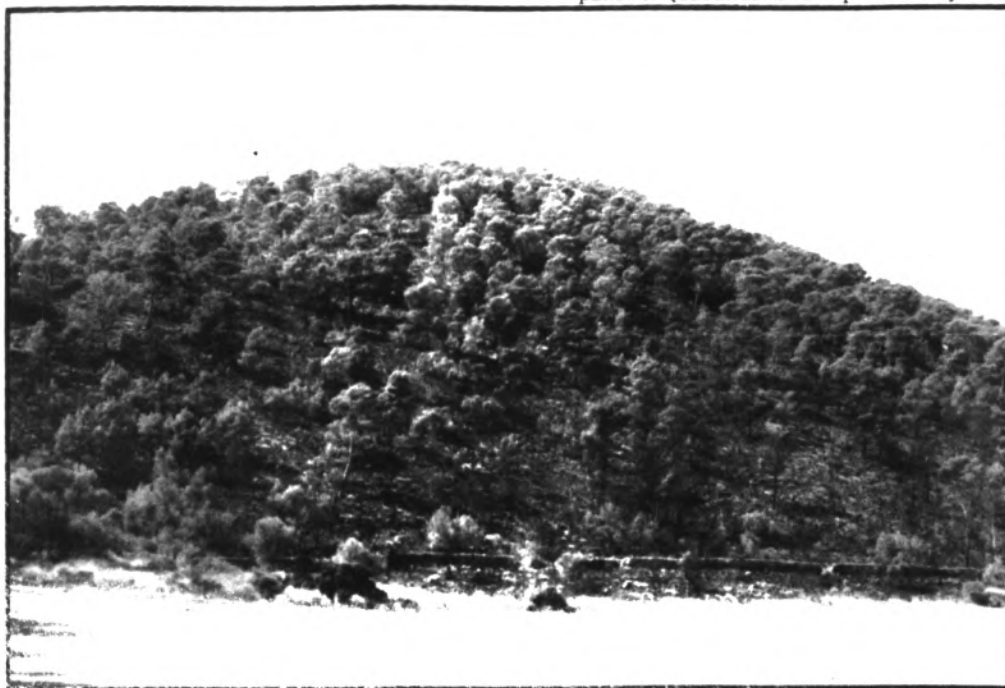

Ballester i Joana Colom, així com l'hotel "Lago Playa". En un i altre cas es pot parlar de milions de pessetes en pèrdues i, sobretot, d'un transtorn enorme així com d'una feina da per tornar posar les coses en ordre i mirar de salvar el que resta de temporada. Una tristíssima experiència, en definitiva, una ploguda fora mida que afortunadament no es produeix massa sovint, i una ensenyança respecte de la relació que hauríem de mantenir amb una naturalesa a la que no tenim per costum d'escoltar. No es tracta ara de fer moralina, que cadascú en tregui les pròpies conclusions, però un avís d'aquesta mena no cal deixar-lo en l'oblit.

INCENDI I si el 6 de setembre va esser l'aigua, el 24 d'agost, Sant Bartomeu, havia estat el foc. L'incendi més important que enguany s'ha produït a Mallorca tengué lloc al nostre municipi, començant pel pinar de davant

Sa Torre de Banyamel i estenguent-se fins a prop de l'organització del mateix nom, per un costat, i fins als límits del municipi de Son Servera, per l'altre, durant gairebé quaranta-vuit hores. Devers cinquanta quarterades varen cremar, resultant força difícil l'extinció dels distints focus de la focatèria, ja que el terreny abrupte, la sequera i la calorada d'aquells dies jugaren contra els esforços de bombers, exèrcit, avions, municipals i voluntaris. Batle i regidors, com després feren amb les pluges, donaren la cara des del primer moment, estant en el lloc dels successos i intentant coordinar les tasques dels distints equips de treball. Ara, si no hi torna haver res de nou, la muntanya tornarà posar en marxa els seus meravellosos mecanismes d'autoregeneració i d'aquí a quaranta o cinquanta anys els nostres fills i néts podran veure com el pinar cremat ha estat substituït per un nou pinar. Quaranta o cinquanta anys...

ACCIDENTS A finals d'agost una nina estrangera del Passeig Colon per avall, davant el bar Tampico. Un lamentable accident, sens dubte. Feia poc que els propietaris dels bars de la zona havin hagut de posar taules i cadires acostades a les façanes respectives, avisant del perill que suposava que la gent hagués de passar per la part de la mar. Amb l'accident esmentat es veren reforçats llurs arguments, però el problema, des del nostre punt de vista, és que els bars implicats deixen molt poc espai per a tanta gent com passa per allà. Per altra part, si hi ha un desnivell perillós, el que s'ha de fer és protegir-lo amb una barana. Creim que quanels bars defensen que les taules i cadires han d'estar a la part de la mar ho fan pensant en els propis interessos i quan treuen un accident com a bandera dels seus arguments no fan més que demagògia i maniqueisme. També volem deixar constància de l'accident que el dia 10 de setembre tengué lloc davant el camp de futbol, quan en Joan Colom Sancho envestí una palmera. De la topada en sortí perjudicat el propi conductor del cotxe així com el seu fill i un nebot, els quals, afortunadament, n'han sortit amb bon nom malgrat l'aparatositat de l'accident i l'ensurt dels primers moments. Independentment de culpes d'uns o altres hi ha una cosa clara: tant per als qui puguen com per als qui devallen fa falta una senyalització clara indicant com s'ha de fer el canvi de sentit davant el camp de futbol, així com la prohibició de voltar a l'esquerra sense passar per la rotonda. L'altura de la bardissa central, restant visibilitat, també contribueix a la manca de seguretat. S'ha de fer el que sigui per evitar accidents. Entre tots hem d'anar convertint aquesta autèntica bèstia negra de la nostra circulació viària, que és l'autovia, en el vincle d'unió definitiva entre els nuclis de Capdepera i Cala Rajada.

INSTANTANIES Amb motiu de les festes de Sant Bartomeu tengué lloc la mostra i adjudicació de premis del IV Concurs de Fotografia, més concorregut que mai, més ben dotat econòmicament que mai, més visitat que mai i amb més qualitat que mai, segons el nostre parer. Heus aquí la llista de premiats:

Tema lliure:

Primer premi: Andreu Negre. Títol, "Otoñal".
Segon premi: Josep Forteza Martí. Sense títol.
Tercer premi: Josefina Vázquez. Títol, "Siluetas femeninas".

Tema Castell de Capdepera:

Josep Vallespir Nadal. Sense títol.

Votació popular:

Joan Bonet. Títol, "Amarres".

PINZELLS I d'un concurs a un altre concurs. Per l'Esperança tendrem, si no hi ha res de nou, el V Certamen de Pintura "Vila de Capdepera", que convoca el nostre Ajuntament, i que a poc a poc està adquirint un prestigi important. Els qui saben manejar els pinzells ja es poden fil a l'agulla. Les bases per concursar són les següents:

1. Hi podrà concórrer qualsevol persona que ho desitgi, sense distinció de nacionalitat o residència.
2. Totes les obres que es presentin hauran de ser originals i no haver estat premiades a cap altre concurs.
3. El tema i la tècnica seran lliures.
4. El tamany de les obres no podrà ésser inferior a 15 figura (65 x 54 cm.) ni superior al 80 figura (146 x 114 cm.)
5. Els quadres se muntaran a un llistó de 2 o 3 cm.
6. Les obres s'hauran de presentar personalment a l'Ajuntament de Capdepera (Mallorca) els dies laborables de 9 a 14 hores.
7. L'autor haurà d'omplir un butlletí d'inscripció, adjuntant-lo a l'obra corresponent.
8. Cada autor podrà presentar un màxim de tres obres.
9. La recepció d'obres començarà dia 6 de novembre i acabarà dia 11 de desembre.
10. Els premis seran els següents:
Primer Premi: 200.000 pessetes i diploma.
Segon Premi: 100.000 pessetes i diploma.
Tercer Premi: 75.000 pessetes i diploma.
Hi haurà un premi al millor pintor local, de 75.000 pessetes i diploma.
S'entén per local qualsevol persona empadronada al municipi.
11. El jurat realitzarà una selecció prèvia de les obres que s'exposin.
12. Les obres exposades citaran l'autor i títol del quadre.
13. Les obres seleccionades estaran exposades a la Sala Municipal d'Exposicions, del dia 15 al dia 24 de desembre.
14. Els guanyadors d'anteriors certamens del premi reservat a pintors locals optaran obligatòriament al concurs general.
15. El veredict del jurat es farà públic a l'acte d'inauguració. L'entrega de premis tindrà lloc el dia 18 de desembre, festa de l'Esperança, a les 12 hores.
16. El jurat seleccionador i qualificador estarà compost per personalitats amb prestigi dins el camp de l'art i la crítica, així com per un membre del Consistori.
17. Els premis no són acumulables ni divisibles. Els premis no podran declarar-se deserts.
18. Les decisions del jurat seran inapel·lables.
19. Les obres premiades passaran a ser propietat de l'Ajuntament.

20. Les obres no seleccionades ni premiades podran ser retirades de l'Ajuntament fins dia 30 de gener de 1990. Passata aquesta data s'entén que les obres no retirades són cedides a l'Ajuntament de forma gratuïta.
21. La participació en el Certament suposa l'acceptació de les bases.
22. Totes les incidències no previstes en aquestes bases seran resoltes per la Comissió Municipal de Govern de l'Ajuntament de Capdepera.
23. L'Ajuntament de Capdepera no es responsabilitza dels riscos, desperfectes o pèrdues que les obres puguin patir durant el trasllat, ni de la seva deterioració des de l'entrega fins a la devolució, si bé tindrà molta cura d'elles.

FESTES I no podíem deixar passar aquesta secció sense fer una referència als aspectes més destacables, positivament i negativament, de les festes d'agost, Sant Roc i Sant Bartomeu. A les nostres pàgines hi podreu trobar un article en el que se'ns fan alguns suggeriments a propòsit de festes, però anem ara a la recordança.

Negatiu: elecció de "misses", vetllada de rock sense atractiu, un "Duo Sacapuntas" realment deplorable enmig d'un espectacle encara més deplorable, l'actuació caríssima de Norma Duval que per cap de les maneres justificà el seu "cachet", la manca d'educació d'un sector de públic durant l'actuació d'en Pi de la Serra, les barreres, els guardes-jurats.

Positiu: les carreres de cavalls duites a terme gràcies a l'esforç d'un parell de persones que es mereixen un monument, els focs d'artifici senzillament fantàstics, un Xesc Forteza que sempre repeteix el mateix discurs teatral però que aconsegueix fer-nos riure cada any, el "ginkama" espontani i fora de programa que organitzà un grup de joves com a resposta a l'oblit i marginació del que es sentien víctimes, la dignitat professional de Pi de la Serra, l'exposició fotogràfica de la Tercera Edat, la promesa de la gent de l'Ajuntament de que l'any que ve no hi haurà barreres ni guardes-jurats.

I MES FESTES Quan ja donàvem per acabada la temporada de festes d'estiu, el Patronat Municipal de Turisme ens ha sorprès amb una nova setmana d'actes, que hauran tengu lloc coincidint amb l'aparició d'aquest número. Campionats de "windsurfing", una cursa popular, actuació de gairebé tots els grups musicals del poble, etc. etc. conformen un programa decididament destinat als nostres visitants, com es desprèn del seu enunciat: "I Setmana del Turista". Sempre hem manifestat la nostra conformitat amb l'organització d'aquest tipus d'actes promocionals, com a complement de l'oferta hotelera, sempre i quan, com en aquest cas, es digui clarament qui en són els destinataris. El que no ens pareix bé és que es pensi en els turistes i es vulgui fer creure que es pensa en el poble, com passa per Sant Roc.

ESCOLA Quan rebreu aquest número els nostres nins ja hauran començat un nou curs escolar, la menudea haurà deixat d'empipar tot el dia per dins la casa, avorrida ja de no saber que fer del seu cos. Esperam que el nou curs hagi començat sense els proverbials problemes de cada any. L'única novetat de què tenim constància és la de la jornada intensiva que es pensa implantar al col·legi "S'Auba" durant tot l'any. Això, ben segur, provocarà divisió d'opinions.

GUARDERIA Parlant dels més petits, recordam ara (el mes passat ja ho volíem dir i se'ns passà per alt), que a Cala Rajada ha "funcionat" durant tot l'estiu una "guarderia" infantil nova. Les cometes signifiquen que això de funcionar és un dir i lo de guarderia un eufemisme. Es tracta d'una casa particular on es guarden nins, sense cap mena de condició higiènica, ni sanitària, ni didàctica, ni pedagògica, ni de seguretat, ni res de res. Els nins es passen més hores pel carrer que no a dins la casa i tot té un aire de flagrant il·legalitat. Suposam que els responsables no ho fan per negoci sinó per fer un favor a un parell d'amics, i que no cobren res i que el seu és un servei altruista i desinteressat. O no?

SES ROTGES S'ha arribat ja a la culminació de les obres de dotació de serveis i asfaltat del barri de Ses Rotges, a Cala Rajada, amb l'asfaltat de carrers. Els veïnats pareix que no estan molt d'acord amb les contribucions especials que s'han assignat, en canvi els pares que han d'acompanyar els nins a escola estaran ben contents de no haver de circular pel fanguer que sempre hi havia pels voltants de "S'Auba".

GESA Sabem que ja ho hem dit moltes vegades, sabem que això és predicar en el desert, sabem que perdem el temps, sabem que no ens fan cap cas ni un, però ho hem de dir una vegada més: GESA ofereix el pitjor servei elèctric de Mallorca i Menorca i de part de l'estranger. Duim ara una temporada nefasta amb apagades constants i amb recuperacions intempestives del servei que posen a prova els aparells més resistents. Cotitza en borsa GESA, i pareix que n'estan contents els accionistes, que fins i tot té beneficis aquesta empresa. Ja veis. El més simpàtic és quan després d'una apagada torna el corrent i es disparen totes les alarmes dels comerços de la zona afectada. Segons a l'hora que sigui poden sonar hores seguides...

Problemàtica de la construcció

AQUEST NÚMERO L'HEM FET:

Joan Nebot
 Mari-Germa Melis
 Joana Colom
 Maria Vives
 Pep Terrassa
 Llucià Sirer
 Mª Antònia Nadal
 Jaume Fuster
 Ani Muñoz
 Antoni Amorós
 Gabriel Torres
 Antònia Vila
 Gabriel Flaquer
 Antònia Garcia

BOLLETÍ DE L'OBRA
 CULTURAL BALEAR

Capdepera - Cala Rajada

AGOST/SETEMBRE 1989

Via Joan Carles I, s/n
 Capdepera

Dipòsit Legal: 197/80

Imprimeix:
 APOSTOL Y CIVILIZADOR, Petra

Els articles publicats en aquesta
 revista expressen únicament
 l'opinió dels seus autors

Crec que és del tot evident que Cala Rajada està patint un greu problema. La massiva construcció d'apartaments i edificis de tres altures el que fa és transformar un lloc tranquil i agradable, que disposa d'unes platges i uns paratges meravellosos, en un niu d'abelles. Poc li falta per convertir-se en una petita ciutat, amb tots els desavantatges que això suposa i amb cap dels avantatges.

Els desavantatges que té aquesta massiva construcció són clars, essent-ne el principal la degradació del paisatge. Hi ha molta diferència entre contemplar la verdor dels arbres que s'entremescla amb el gris de les roques, o haver de veure una massa de ciment. Un altre desavantatge és que la massiva construcció crea una excessiva oferta turística, cosa que condueix a una baixada de preus i, com a conseqüència, genera un flux de visitants amb baix poder adquisitiu. La manca de capacitat de compra dels nostres visitants està fora de tot dubte.

Un altre dels problemes derivats de la massificació i propi dels nuclis urbans, que aquí està creixent de forma alarmant, és el de la inseguretat. Ni l'augment espectacular de la plantilla de la nostra policia municipal és suficient per fer front a la situació.

Tots aquests aspectes a què m'estic referint són prou clars i coneguts, és a dir que de la seva existència se n'adona molta gent. És cert que són problemes difícils de resoldre i que estam en una economia lliure i que amb la propietat privada, respectant la llei, tothom pot fer el que vulgui. Però el que jo proposaria, com a primera mesura, és que els polítics i urbanistes preveïessin espais i zones verdes suficientment amples, reservant qualque pinar on la gent pogués anar-hi a passejar, on els al.lots poguessin jugar i on es rompés la monotonia del ciment.

Si ho pensam bé, ¿quantes places hi ha on la gent hi pugui anar a passejar? ¿quantes places hi ha que no estiguin envaïdes per les cadires dels bars?

En el centre de Cala Rajada no hi queden més que quatre solars mals comptats i petits. Sols el pinar dels voltants permetria la creació d'algun espai públic suficientment ample, si és que abans no es crema, de lo brut i descuidat que està.

Esper que no sols l'Ajuntament es senti al.ludit per aquestes línies. Som tots, sense excepcions, els qui hem de lluitar per defensar una qualitat de vida que passa per la preservació del poc que queda sense edificar.

Així que vosaltres veureu.

Punyides

- Festes passades, coques menjades. Jo ja torn esser a l'era per batre onze mesos més, fins que arribi una altra vegada el mes d'agost.

- "Tomeu 89. En contra de la manipulació turística de les festes". Justament per les festes de Capdepera?

- "M'allorca, magrades més neta" ...de ciment.

- Qualcú me podria explicar què hi fa en el carrer Roses, a l'indret de l'escoxador, una senyal de "Ceda el Paso", si és un carrer preferent?

- I això, a l'instant, serà com a Ciutat, polígon industrial a l'autovia Joan Carles I, polígon industrial al Camp Roig. No troba l'Ajuntament que és un poc massa permissiu a l'hora de donar permisos per construir naus industrials a qualsevol lloc?

- Quines ganes que n'hi ha que tenen d'embrutar els rètols de les carreteres. Basta d'incívics castellanistes i de falsos mallorquinistes!!!

- Ja n'hi podem posar de traves, tanmateix l'aigua sempre cerca el seu jaç.

- No és el mateix pensar o imaginar com pot esser el comportament d'una persona que comprovar-ho amb els propis ulls.

- Per què amb les persones que més estimam és amb les que més discutim?

- Per què als fills ens costa tant d'acceptar les errades dels pares?

ERISSO

DURANT EL MES D'AGOST...

Han nascut:

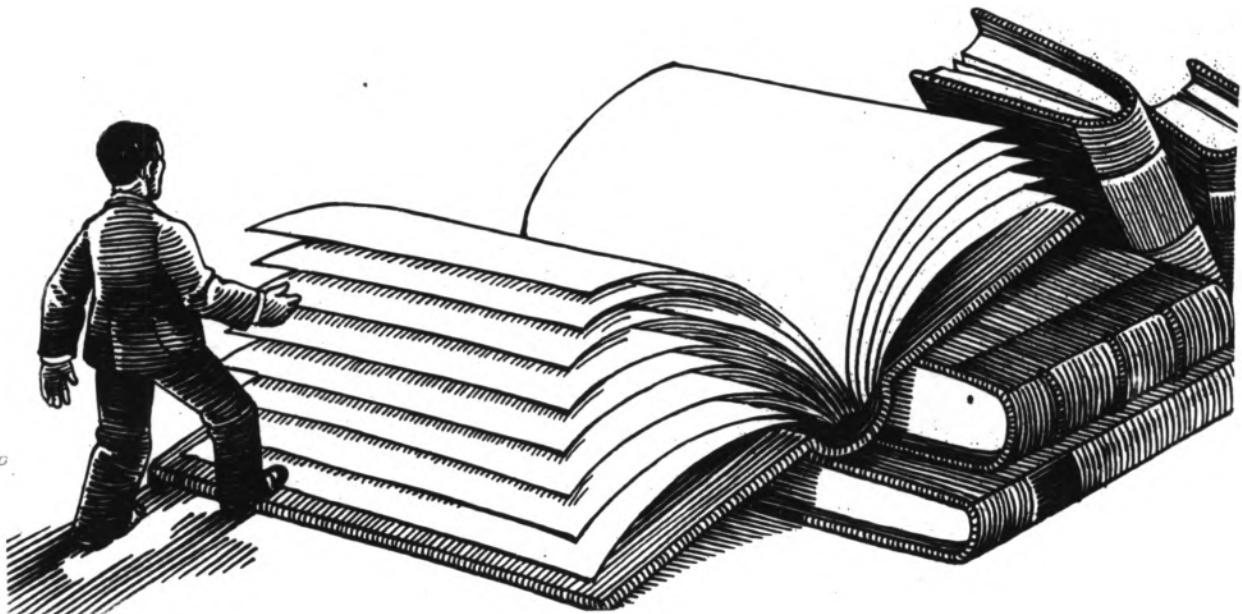
Nathalie Julie Boutique Schmaus,
de Bernard i Ingrid.
Daniel Cuenda Díaz,
d'Antoni i Maria Dolors.
Cristina Gallego Toscano,
de Jesús i Dolors.
Joan Antoni Grados Moll,
d'Agustí i Antònia.
Daniel Molina Tébar,
de Gregori i Petronila.
Jessica Oro Massanet,
de Llorenç i Angela.
Noèlia Fornes Muñoz,
de Joaquim i Maria.
Sònia Calvo Raya,
d'Antoni i Josefa.

S'han casat:

Josep Manuel Torres Listan
amb Mª Concepció Alvarez Gordillo.
Gaspar Frontera Barceló
amb Mercè Yaw Yang.
Llorenç Jesús Sancho Massanet
amb Antònia Sírer Carrió.
Josep Angel Huesca Ortuño
amb Magdalena Gutiérrez Castilla.
Francesc Zambrano Núñez,
amb Carme Sánchez Contreras.

Han mort:

Jeroni Terrassa Fornés
Catalina Riera Valls
Pere Flaquer Flaquer

ESPORTS

Encara no en sortim d'una i ja ens ficam en una altra. Bé, abans de res, salutacions als lectors de "Cap Vermell".

Després d'un mes de vacances estiuenques, la secció esportiva de la nostra revista torna amb més ganes i més ànims.

Si no record malament, la darrera vegada que va apàreixer aquesta secció es donava compte de la dimissió del president de l'Escolar, la qual pareix que fou agafada amb rialles ja que ningú en va fer cas i esperant que continuaria un any més, empès per les circumstàncies.

Cares noves han passat a formar part de la Junta Gestora, que continuarà com a tal en no haver-hi candidats a la presidència: Colau Mayol, Damià Cassellas, Sebastià Ferrer, Bartomeu Alzina, Bartomeu Alvarez, Xisco Campins, Josep Lluís Martínez, Miquel Cassellas, Fermí Rigo, Jaume Llaneras, Jaume Tous "Jato", els quals acompanyaran els ja coneguts Isabel Blanes, Agustí Muñoz, Pep Muñoz i Biel Torres.

Si, com podeu comprovar, hi ha hagut molts de canvis dins la Gestora, el que no ha canviat és la política que mantingué el Club la temporada passada. Possiblement, ara amb més calma, es pugui començar a organitzar una infraestructura de club, cosa de la qual està mancat l'Escolar des de fa bastant de temps. El camí a seguir és el del foment de la pròpia pedrera futbolística, sense que ni jugadors ni entrenador cobrin un duro.

I si hi ha hagut canvis en el si de la Directiva, també n'hi ha hagut a nivell de jugadors. Pel que fa als juvenils, tres són els qui han fixat pel Real Mallorca: Joan Miquel Gelabert, Tomeu Garau i Andreu Peraita. També ho hagués pogut fer en Suso Cruz, el qual rebutjà l'oferta per motius personals.

Quant a la Preferent, s'ha incorporat a l'equip en José Luís, procedent del Maganovajuve de 3ª Regional, per cobrir la porteria juntament amb els coneguts Carlos i Rechac. En Tolo Riutort ha fixat pel Porto-Cristo, de 3ª Divisió. Igualment se n'ha anat a la 3ª Divisió en Toni Fernández, concretament al Cardassar. En Toni deia que enguany no tenia juguera, però els duros de Sant Llorenç pareix que l'han espavilat. En Corraliza ha decidit de retirar-se del futbol, cosa que el Club ha acceptat plenament. En Joan Lluís Nadal

enguany vol jugar sense tanta responsabilitat i s'estima més fer-ho a Tercera Regional. En Colorado ha estat traspasat a l'Artà, i sort que tenguin el jugador i el club. Són també noves incorporacions, en Tomeu Massanet "Coix" i en Bernat Palmer, procedents del "Costa de Capdepera" de futbol-sala, així com n'Estelrich, jugador procedent de juvenils i 3ª Regional de l'Escolar.

Per segon any consecutiu, com ja sabeu, l'Escolar s'adjudicà el Trofeu Capdepera-Cala Rajada, jugat durant les festes, superant a la final al recentment ascendit equip del Cardassar. Però ara ja som a la lliga. Com deia al principi, no en sortim d'una i ens ficam en una altra. Malament començaren els juvenils, amb derrota 1-3 en el primer partit contra l'Andraitx. Encara és prest per fer pronòstics al respecte. Els infantils, de la mà del reincorporat Pep Fuster guanyaren el seu primer partit i s'espera d'aquest equip una bona campanya. La Preferent començà perdent a Capdepera amb l'Esporles, equip que ens té les mides preses, però la recuperació ja va començar a Santa Margalida i es va confirmar davant el Murense, amb golejada inclosa.

I ara passem llista al planter d'entrenadors. En Pep Muñoz se'n cuida dels benjamins, en Xisco Macarro és el responsable dels alevins, en Pep Fuster, com ja he dit, entrena els infantils, en Guillem Danús prepara els juvenils, en Toni Serapio continua amb la 3ª Regional i en Joan Terrassa repeteix amb la Preferent. Pel que fa al bàsquet, també continua una temporada més en Xisco Campins.

Una nova campanya ha començat i bé ens conformariem que fos tan positiva com l'anterior, cosa ben difícil sense l'ajuda d'aficionats i socis, que al cap i la fi són els qui mantenen el Club. Seria important, precisament, que el número de socis fos superior al de l'any passat. Així ho esperam tots.

I ja res més per aquesta vegada, no es tracta d'embafar sinó d'informar. Ja sabeu que jo esper de vosaltres dues coses: veurevos pel camp de futbol i que llegiu "Cap Vermell". Moltes gràcies.

BIEL TORRES

CONVERSES

Des de les pàgines de "Cap Vermell" ja ens hem ocupat, altres vegades, del PROJECTE HOME, explicant en què consisteix aquest programa destinat a la recuperació de drogadictes. El que no havíem fet mai era parlar amb una gabellina que hi fa feina des del primer moment, na MARIA VIVES "LLISSA". I no ho havíem fet perquè na Maria és també un puntal de la nostra revista des de la seva fundació, cosa que ens produïa un cert pudor, tant a entrevistadors com a entrevistada. Al final, però, no hem pogut defugir la temptació d'aquesta conversa obligada, amb una persona encantadora per molts de motius, entregada ara a la causa de la recuperació dels presoners de les drogues i entregada sempre a fer agradable la vida de tots els que l'envolten.

ENCARA QUE JA HO HAGIM EXPLICAT ALTRES VEGADES, ¿PODRIES RECORDAR-NOS EN QUE CONSISTEIX EL "PROJECTE HOME"?

El Projecte Home és un programa terapèutic-educatiu per a la rehabilitació de toxicòmans. Així, de primeres, pot parèixer que l'únic objectiu és deixar la droga, quan en realitat això és lo més fàcil. Lo difícil és no tornar-hi. I això per què? Perquè el problema no és la droga, sinó les persones, els drogadictes. Per això, el Projecte Home tria una solució que va dirigida a l'home en tota la seva integritat.

QUINES SÓN LES DISTINTES FASES DEL PROGRAMA?

Les fases són tres:

- 1.- Centre d'acollida, on el jove té el primer contacte amb el programa, essent l'objectiu principal el reforçar la motivació per deixar la droga, i que vegi que el problema no és la droga sinó ell mateix.
- 2.- Comunitat terapèutica, on s'hi arriba després d'haver passat pel centre d'acollida. Aquí la persona viu un procés educatiu i és estimulada a conèixer-se en profunditat i a descobrir les causes de la seva conducta negativa.
- 3.- Comunitat terapèutica de reinserció. Aquesta és la darrera fase del programa, on el jove ha de tornar a prendre contacte amb la societat, des d'uns valors nous, ha d'aprendre a conviure, amb tot lo que això suposa. És una etapa difícil, però possible.

QUÈ DISTINGEIX EL "PROJECTE HOME" D'ALTRES ORGANITZACIONS AL SERVEI DEL DROGADICTE?

En aquest tema no hi vull entrar perquè no tenc elements de judici. Jo de l'únic que puc parlar és del Projecte Home, perquè és el que conec i en el que crec.

COM, QUAN I PER QUÈ HI ENTRARES TU EN EL "PROJECTE HOME"?

Uf! no sé per on començar. Com, quan, per què? D'això ja fa prop de tres anys, jo no sabia què era el Projecte Home, ni una persona drogadicta. L'únic que sabia era que, a nivell personal, me trobava aturada i que necessitava fer una feina que m'omplís més. Vaig parlar amb en Tomeu Català, que era i és president del Projecte Home de Mallorca. Després de parlar-ne me va dir que, si volia, podia anar un mes a Madrid, on ja feia un parell d'anys que el programa estava funcionant, per conèixer i provar. Després del primer mes en vegueren un darrera l'altre...

SEGUEIX CONTANT LES TEVES PASSES, FINS A LA TOTAL INTEGRACIÓ EN L'EQUIP DEL QUÈ FORMES PART.

Com he dit abans, vaig anar a Madrid, estant primer en el centre d'acollida, on a part de preparat-te tècnicament se te va exigint la teva implicació personal, així com el teu propi coneixement i creixement. Allà també vaig estar un temps amb la responsable de famílies. Després vaig anar a fer el curs de formació per a operadors, a Castelgandolfo (Roma), amb una

part teòrica i una altra pràctica. Per acabar, bé, per acabar no, perquè sempre vas donant passes, vaig tornar a Madrid, a la comunitat terapèutica de reinserció, tant per preparar-me jo com per preparar l'obertura de la nostra pròpia comunitat de reinserció.

QUÈ TE VA SUPOSAR EL DEIXAR CAPDEPERA I EMPRENDRE UNA AVENTURA COM AQUESTA?

Aquí he de dir que no he deixat Capdepera, però sí que vaig emprendre una aventura. Que ha estat difícil. Que si ho duc endavant és perquè vull i gràcies a l'ajuda d'altres persones. Una sentència que t'entrem en el programa és: "Si un vol en pot sortir, però no tot sol sinó amb ajuda dels altres".

NO HAS TENGUT TEMPTACIONS DE TORNAR A LA VIDA FACIL I CÒMODA DE CAPDEPERA?

Sí, més de dues vegades, quan he pensat on m'havia ficat, en lo bé que estava sense aquests maldecaps... Però, d'una manera sèrie no m'ho he plantejat mai.

I AQUESTA FEINA NO T'HA ENDURIT?

Si m'he endurit no ha estat sols pel treball, sinó per la pròpia decisió que un dia vaig haver de prendre i tot el que això ha significat per a la meua vida.

PERÒ T'AGRADA REALMENT, AQUESTA FEINA? QUÈ ES EL QUE T'AGRADA MÉS?

Sí, m'agrada, m'agrada per la satisfacció personal que em produeix i, sobretot, perquè faig feina amb persones, per ajudar a les persones.

I NO RESULTA DESAGRADABLE HAVER DE FER FEINA AMB UNES PERSONES TEÒRICAMENT TAN CONFLICTIVES COM SÓN ELS DROGADICTES?

No, perquè no són persones malaltes. A més, una vegada que tenen contacte amb el Programa, lo primer que se'ls diu és "no violència" i "no droga". I encara que no pareixi possible, ho accepten fàcilment.

SINCERAMENT, MARIA, ¿DÓNÀ RESULTATS EL VOSTRE TREBALL? ¿PODEU PARLAR DE REHABILITACIONS AUTÈNTIQUES?

Dóna resultats, sí, jo he de dir que dóna resultats, precisament pel que deia abans, perquè nosaltres no lluitam contra la droga, sinó a favor de les persones. Cada dia que passa se demostren aquests resultats. El Projecte Home de Mallorca encara és jove, tenguent en compte que el programa és un programa llarg, però sí que podem parlar de rehabilitacions autèntiques basades en programes que duen més temps que el nostre. Un vuitanta-cinc per cent dels toxicòmans que acaben el programa terapèutic-educatiu del Projecte Home, fan vida normal, amb les responsabilitats pròpies de treball, família, etc., sense ésser adictes a cap tipus de droga.

TU FAS FEINA A LA COMUNITAT TERAPEUTICA DE REINSENCIO. ¿ES POSSIBLE REINSERTAR UN TOXICOMAN? ¿L'ACCEPTA LA SOCIETAT?

Més que si és possible reinsertar un ex-drogadicta, jo diria que és possible que ell mateix se reinserti, ja que és ell el qui ha de fer la major part d'aquesta feina. Hi ha un sector important de la societat que l'accepta, i aquest sector anirà creixent a mesura que la gent sigui més conscient del problema i en tengui una visió més real.

QUÈ SIGNIFICA PER A VOSALTRES LA RECAIGUDA D'UN DROGADICTE AMB EL QUE HEU ESTAT TREBALLANT DURANTS MOLTS DE MESOS?

Nosaltres som ben conscients de que no som déus i de que no tothom en sortirà, i per tant hem d'acceptar aquestes recaigudes, encara que te facin mal. Davant una recaiguda mai no tancam les portes, sempre animam els implicats i els feim veure que nosaltres hi som per donar-los una mà a la que, si volen, s'hi poden agafar.

US SENTIU RECOLZATS PER LA SOCIETAT, PER LES INSTITUCIONS I PELS FAMILIARS DELS PROPIS IMPLICATS?

Crec que podem sentir-nos satisfets pel suport que rebem de les institucions i de la societat en general, que de cada és més conscient del problema, això tenguent en compte les excepcions inevitables. De fet hem tengut algun problema de veïnats a la Comunitat Terapèutica de Reinserció. Pel que fa als familiars, cosa que no havia dit, constitueixen un element molt important dins el Projecte Home. Paral·lelament al creixement del jove se fa un procés semblant amb la família. Així, al final del Programa, poden establir relacions noves i responsables.

festes passades

Era jo un bergantell que no s'afeitava i ja estava ficat en festes. Com a organitzador i col·laborador he vist de tot i m'ha passat de tot, inclosos alguns fracassos ben sonats i estrepitosos. Fa gairebé trenta anys que, d'una o altra manera, estic vinculat a les festes del poble, amb poquíssims parèntesis d'inactivitat. Al llarg d'aquest temps he anat acumulant una experiència personal des de la qual me permet fer alguns suggeriments per al futur de les festes de Capdepera i Cala Rajada. No es tracta de pontificar sobre res ni de donar fórmules màgiques -que, per cert, no existeixen- sinó d'aportar el meu punt de vista per si pot servir d'alguna cosa.

- En primer lloc s'ha de reconèixer que és difícil fer festes al gust de tothom, però és important prendre el pols de l'opinió pública i intentar que la línia de les festes s'ajusti tot el possible al gust de la gent. Això no ha de suposar caure en concessions a la vulgaritat i al mal gust. En tot cas, el gust de la gent s'ha d'anar educant.

- Crec que seria interessant, i en aquest sentit "Cap Vermell" podria prendre la iniciativa, dur a terme una enquesta pública sobre les nostres festes, que servís de base de treball per al futur.

- En qualsevol cas, els organitzadors de festes, sigui l'Ajuntament, siguin agrupacions culturals o siguin particulars, han de tenir ben clars els objectius que es proposen, han de saber què volen i què vol la gent i de quins mitjans disposen per aconseguir-ho.

- Pens que l'Ajuntament ha de seguir la línia de potenciar la iniciativa popular en l'organització de festes, o al manco la col·laboració del major nombre de persones possible. Aquest és el cas de Els Reis, El Carme, Carnaval, Sant Antoni... Evidentment, el problema són els actes de Sant Roc i Sant Bartomeu.

- Pel que fa a Sant Roc, estic convençut que, més prest o més tard, haurà de deixar de ser considerat com una de les festes del poble. Les seves dates podrien esser reservades per a l'organització d'actes de caire turístic i promocional. Els organitzadors haurien de ser els propis interessats: Patronat Municipal de Turisme, Associació Hotelera, Associació de Comerciants, etc.

- Seguint amb Sant Roc, he de dir que fa dos anys el regidor Gabriel Bernat ja va llançar la idea de que El Carme quedàs com a festa principal de Cala Rajada i que Sant Roc s'anàs buidant de contingut. Els responsables d'El Carme, entre els que jo m'hi trobava, ens assustàrem de la proposta i no volguérem assumir la responsabilitat de la desaparició

de les festes d'agost a Cala Rajada. Ara, possiblement, respondríem d'altra manera.

- S'han de potenciar les festes de Sant Bartomeu, sobretot des del punt de vista participatiu de la gent en l'organització dels actes. A les d'enguany hem vist com la gent major muntava una exposició fotogràfica que va ser tot un èxit, com també organitzava el seu propi ball, com un grup organitzava les cucanyes dels nins, com uns joves organitzaven un ginkama que va sorprendre els propis inspiradors de tan bé que va anar, com els cavallistes aconseguen a la fi dur endavant les carreres

malgrat totes les dificultats. Aquest és el camí. A la gent se le ha d'anar fent atractiva la possibilitat de responsabilitzar-se de les pròpies festes.

- L'organització de grans espectacles és perfectament compatible amb les festes populars, però la veig distinta i al marge, entre d'altres coses perquè les festes populars s'han de moure dins l'espai físic del poble i el poble no disposa d'espais públics per a grans manifestacions. Un gran concert de rock, per posar un exemple, s'hauria de dur al camp de futbol. Crec que l'Ajuntament, o la iniciativa privada, tenen capacitat suficient per a grans muntatges d'aquest tipus, sense haver-hi de perdre doblers. D'això que demanin assessorament als joves. Insistesc, les festes populars s'han de fixar altres objectius.

- Unes festes sense grans figures no tenen per què resultar menys vistoses. Altrament, estic convençut que es poden reduir despeses i se pot augmentar la capacitat de convocatòria i de participació. Sobreto, però, s'ha de pretendre ja per a l'any que ve el fer unes festes totalment obertes, sense entrebancs de cap tipus, sense barreres, sense taquilles, sense guardes-jurats, sense "sacapuntas"...

Dic una vegada més que no vull imposar cap criteri. Els meus punts de vista no tenen cap més valor que el de la pròpia experiència. Com he dit més amunt, m'agradaria que "Cap Vermell" prengués la iniciativa d'una enquesta que aportàs dades aclaridores. Me pareix que l'Ajuntament és totalment receptiu i està obert a totes les iniciatives populars en matèria de festes. Si quedam mans plegades ens haurem de menjar el que ens donin, amb l'únic recurs de fer potadetes si, el que ens donen no ens agrada. Assumir responsabilitats és una manera de revelar que el poble s'ha fet adult.

Jo crec que Capdepera jo ho és un poble adult.

PERSONATGES

EL VICARI GABRIEL ARTIGUES (i 3)

No hi ha dubte que Gabriel Artigues fou un home profundament religiós, un catòlic convingut i disciplinat. Encara que actiu i vitalista, participava de l'insatisfacció que produïen els canvis socials i la substitució dels antics valors per uns altres més materialistes.

Totd'una que arribà al poble, el zelós vicari començà a mobilitzar-se. Cada dia s'aixecava a les quatre del matí i deia missa primera a les quatre i mitja. La tasca s'acabava, ja entrada la fosca, després de fer classe a un grup d'homes. Entre i entre reunia les dones revitalitzant l'Associació de Filles de Maria i l'Associació de Mares Cristianes. També reunia, per separat, nins i nines als qui feia doctrina, classe, excursions, etc.

Aquesta intensa activitat pastoral fou acompanyada per unes funcions religioses més vives, calia fer l'església més acollidora i les celebracions litúrgiques més interessants. Per aconseguir-ho va fer reformar el campanar a fi de col·locar-hi dues noves campanes, les més grosses, i així poder repicar; millorà la il·luminació del temple comprant espelmes de bona cera; amb donatius dels felcs comprà un orgue que costà 3.895'95 pessetes, en la instal·lació del qual s'hi treballà durant tres anys.

No acabava aquí la seva activitat. Com deia a una carta dirigida al Bisbe de Mallorca, el fet de resar, confessar, fer qualche sermó i sortir poc de la casa és molt còmode i dóna pocs disgusts i no hi ha beneit ni covard que no ho sàpiga fer. N'Artigues, efectivament, no fou un vicari còmode, ans al contrari, no havia acabat amb un maldecap quan es ficava dins un altre.

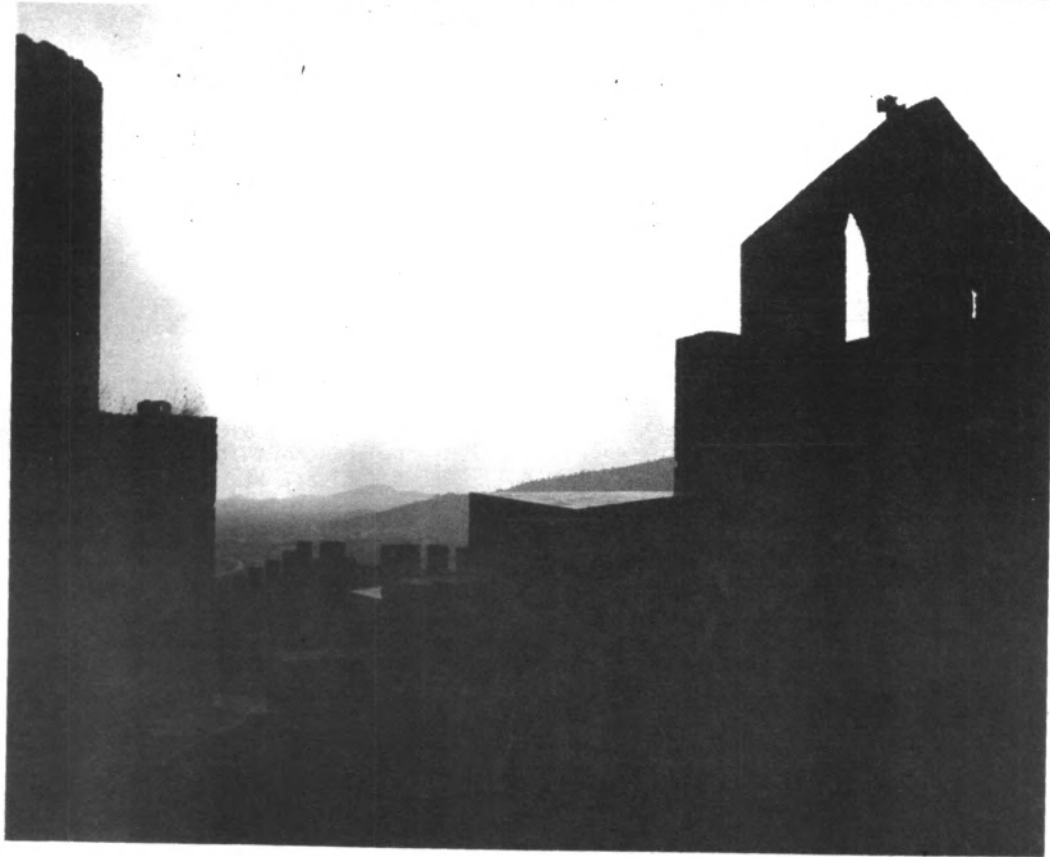
En pocs anys realitzà nombroses i importants millores. Així, als pocs mesos de la seva arribada féu adobar una volta de l'església que amenaçava ruïna; a l'any 1892 construí la vicaria, que costà 1.742'39 pessetes; també va fer adobs a l'esglesia del Castell, on a l'any 1893 es feia, per primera vegada, una novena dedicada a la Mare de Déu de l'Esperança.

Potser, però, en el que més destacà fou en la dedicació i sacrificis que va fer per millorar l'educació dels nins. N'Artigues considerava que molts dels mals d'aquella societat eren una conseqüència de la pobra educació religiosa que havien rebut a l'escola, i això els qui hi havien pogut anar. Per tant, el que calia fer era millorar i assegurar l'educació dels nins.. Per aconseguir-ho comprà uns terrenys i pagà les despeses de la construcció del convent de les monges i escola de nines, pensant que si assegurava l'estada de les monges a Capdepera també asseguraria l'educació de les nines; era l'any 1891. Dos anys després acabava la construcció del convent de frares i col·legi que asseguraven l'educació dels nins; les despeses foren superiors als dos mil duros, que el vicari pagà de la seva butxaca. Gabriel Artigues fou un idealista que no escatimà esforços ni sacrificis per aconseguir el que creia que era bo per al poble, és a dir, refermar el catolicisme i assegurar l'educació religiosa dels nins gabellins.

Uns anys després de deixar la vicaria de Capdepera partiria cap Xile com a missioner. A finals del segle XIX i a principis del segle actual hi hagué un important moviment missioner, catòlic i evangèlic, que s'estengué per tot el món. Aquells missioners eren, d'alguna manera, uns inconformistes que fugien de l'encotillat cristianisme de la vella Europa. Segurament, el missioner Gabriel Artigues cercava per terres xilenes uns nous horitzons on viure intensament les seves inquietuds religioses.

A l'any 1914 ja havia tornat a Felanitx, el seu poble natal, on moriria.

IV_ CONCURS DE FOTOGRAFIA

TEMA "CASTELL DE CAPDEPERA" - AUTOR: JOSEP VALLESPÍR NADAL - SENSE TITOL

VOTACIÓ POPULAR - AUTOR: JOAN BONET - TITOL: "AMARRES"

CARTES CAP A VERMELL

RADIO MEDITERRÀNIA IMPUGNARÀ LA TOTALITAT DE LES EMISSORES DE RÀDIO CONCEDIDES A LES ILLES BALEARS

Promotora Mallorquina de Mitjans de Comunicació, S.A. va ésser fundada l'any 1979 per trenta-quatre persones representatives d'un ampli ventall de sectors socials i ideològics. El principal objectiu de la societat era crear una emissora de ràdio en català -Ràdio Mediterrània-, que estigués al servei de la cultura i dels interessos comunicatius de les Balears. D'immediat el projecte va aconseguir un ampli suport: es captaren aportacions econòmiques de 680 accionistes i es recolliren unes quinze mil signatures d'adhesió. Tot semblava anunciar que Ràdio Mediterrània esdevindria una realitat en el moment que l'administració de l'estat fes noves concessions de freqüències radiofòniques. L'any 1981, però, l'expectativa va quedar frustrada d'una manera difícilment justificable.

Malgrat la contrarietat, els promotors de Ràdio Mediterrània no abandonaren el projecte. Durant prop de set anys, Promotora Mallorquina de Mitjans de Comunicació va anar enfortint-se, tant en recursos econòmics com amb l'adquisició d'una certa experiència com a empresa comunicativa.

Fa uns mesos, quan altra volta es varen obrir els terminis per a la sol·licitud de les noves freqüències que havia de concedir l'administració central, Promotora va creure que a la fi Ràdio Mediterrània aconseguiria el vist i plau de l'administració. Teníem la confiança que la nostra petició seria satisfeta en base a tot un conjunt de característiques que avalaven positivament el nostre projecte. Assenyalem-les:

1. Era un projecte que oferia uns absolutes garanties de pluralitat ja que entre els seus 680 accionistes s'hi trobaven persones de totes les capes socials, ideologies i creences.

2. Podia contribuir, encara que fos parcialment, a satisfer una demanda social de mitjans de comunicació en català, la reivindicació dels quals ha estat objecte de diverses campanyes que han aconseguit un notable suport popular i institucional.

3. La creació de Ràdio Mediterrània s'ajustava totalment a la voluntat expressada pel Parlament Balear en la moció aprovada el 6 de maig de 1988: "El Parlament de les Illes Balears insta al Govern de l'Estat que, en el moment de concedir noves freqüències de ràdio d'acord amb la Llei 31/1987, de 18 de desembre, d'Ordenació de Telecomunicacions, es doni prioritat als projectes que preveuen

emetre en llengua catalana, que tenguin el centre de la seva direcció radicada a la Comunitat Autònoma, i amb un espai comunicacional propi per a les Illes Balears".

4. Promotora era una societat amb una llarga trajectòria, que havia demostrat sobradament, superant tota casta d'obstacles, la seva voluntat de tirar endavant un projecte comunicatiu que comptava amb una base econòmica suficient i amb unes característiques i uns objectius que el feien totalment singular.

5. Pel fet d'ésser concebuda com una emissora en llengua catalana, Ràdio Mediterrània introduiria en l'oferta de la radiodifusió privada de les Balears -tota en castellà- un element de complementarietat, d'enriquiment i de pluralisme. Així mateix, amb la seva opció lingüística, contribuiria a garantir el dret dels illencs a ser informats en llengua catalana, un dret que els reconeix la Llei de Normalització Lingüística. Igualment, col·laboraria a la normalització social de l'ús del català, la qual, segons l'article 14 de l'Estatut, ha d'ésser un objectiu de compliment obligat per part dels poders públics de la Comunitat Autònoma.

6. Pel fet d'ésser una emissora absolutament autònoma, únicament implantada a les Balears, tendria com a principal objectiu comunicatiu donar protagonisme a la societat illenca, als seus aspectes culturals, socials, econòmics i polítics.

En base a totes aquestes característiques, Promotora Mallorquina de Mitjans de Comunicació, S.A., creia ésser sobradament mereixedora de la concessió d'una emissora de ràdio capaç de cobrir tot l'espai comunicacional de les Balears.

Però, el BOE de dia 1 d'agost va frustrar una altra vegada l'esperança de fer realitat el projecte de Ràdio Mediterrània. El Consell de Ministres, de dia 28 de juliol, fent una interpretació absolutament discrecional de les normatives que el mateix Govern havia establert, va concedir les quinze emissores de FM que corresponien a les Balears en base a uns criteris que segons el nostre parer són totalment impresentables. La decisió de l'administració central mereix el nostre rebuig més absolut per les següents raons:

1. Ha contradit totalment la voluntat expressada pel Parlament de les Illes Balears en la Moció aprovada el 6 de maig de l'any passat.

2. El Ministeri de Turisme, Transports i Comunicacions ha incomplert el criteri que ell mateix havia declarat que seria considerat el preferent: "la garantía de pluralidad de la oferta de Radiodifusión y el contenido real en las emisiones de los aspectos socioculturales y educativos de carácter regional o local correspondientes al ámbito de su influencia y cobertura".

3. Amb la concessió d'aquestes quinze noves freqüències, el panorama de la radiodifusió privada illenca ha experimentat un increment considerable de l'oferta, però es tracta d'una oferta que no aporta novetats enriquidores en la mesura que és bàsicament semblant a la que ja existia. Per tant, s'ha desaprofitat estúpidament l'oportunitat d'enriquir el panorama amb la incorporació de nous tipus de productes radiofònics. En definitiva, hi ha més oferta radiofònica però és de la mateixa classe de la que ja hi havia abans.

4. Les quinze freqüències han estat concedides o bé a empreses comunicatives que ja tenien un nombre important d'emissores -amb la qual cosa l'administració ha incrementat encara més la concentració oligopolística- o bé a d'altres que han estat creades a correuita, sense que oferissin pel seu currículum la més mínima credibilitat com a projectes comunicatius. En aquest darrer cas, les freqüències no han anat a parar a projectes que responguessin a noves demandes comunicatives, sinó a uns projectes d'objectius obscurs que si han obtingut la freqüència ha estat en base a unes estranyes relacions d'amiguisme, profusament denunciades per la premsa local i estatal, entre els peticionaris i l'administració. A més a més, en la majoria dels casos els titulars majoritaris d'aquestes empreses afavorides per l'administració són uns personatges totalment estranys a la societat de les Balears.

5. Amb la seva decisió, l'administració central ha contribuït a marginar encara més la llengua catalana de la radiodifusió illenca. El percentatge del seu ús -en l'actualitat del tot insignificant- encara minvarà més quan pròximament entrin en funcionament les quinze noves emissores. L'administració central ha ignorat el deure de respectar i protegir les llengües no-castellanes que l'article 3 de la Constitució encomana a l'Estat. Així mateix, ha fet befa de la Llei de Normalització Lingüística, especialment dels articles del Títol III que parla dels Mitjans de Comunicació Social. Abans el govern de la UCD i ara el del

PSOE, amb la seva negativa, han fet qualque cosa enormement més greu que el no concedir el dret a emetre a Ràdio Mediterrània: han negat als ciutadans illencs el dret que els és reconegut a l'article 29 de la Llei de Normalització Lingüística. La raó profunda de la negativa a Ràdio Mediterrània pot trobar-se en la política comunicativa aplicada en qualsevol període per l'Estat: foment de xarxes d'emissores d'abast estatal que garanteixin la centralització de funcionament i l'ús dels castellà com a llengua vehicular. D'acord amb aquesta òptica, a les emissores de les Balears tan sols els és permès funcionar com a terminals, amb el dret a tenir una programació pròpia tan sols en uns temps molt parcials i subalterns. Aquest sistema radiofònic, que interessa a l'Estat i a les ràdios que responen primordialment a plantejaments comercials, estableix una estructura radial del sistema comunicatiu: la informació és sobretot unidireccional -del centre a la perifèria- i respon a una concepció centralitzada de l'espai comunicacional. És evident que una concepció de la comunicació d'aquestes característiques és totalment injustificable en un Estat anomenat autònom i que, a més a més, presenta una profunda pluralitat interna, tant lingüística com cultural.

Promotora Mallorquina de Mitjans de Comunicació, S.A. creu del tot inacceptable la decisió de l'administració central. Per això, ha decidit emprendre totes les accions legals necessàries per fer valer el dret de Ràdio Mediterrània a emetre. La primera mesura que posarem en marxa serà la immediata presentació d'un recurs a la totalitat de les concessions fetes a les Balears.

Creim que la voluntat de satisfer el dret dels ciutadans illencs a ésser informats en català dona una total legitimitat a les accions legals que d'immediat emprendrem.

Mallorca, 28 d'agost de 1989

PROMOTORA MALLORQUINA
DE MITJANS DE COMUNICACIÓ, S.A.

LLOCS DE VENDA:

- Els dos estanys de Capdepera
- Llibreria L'Orient
- Llibreria Cala Rajada
- Casa del Mar
- Es Sitjar

Gavadals de tendresa

SEGON

Un rellotge llunyà tocava les dotze. Era mitjanit.

El teu estudi estava gairebé a les fosques. Només un petit focus desentenebria el rodol de la màquina d'escriure. És petit el teu estudi, acollidor, això sí, amb totes les parets folrades de prestatges plens, i una taula plena de papers, en un ordenat desordre.

Els teus dits, Carles, premien les tecles amb agilitat i rapidesa. El teclieg era persistent. El fol blanc s'omplia de ratlles escrites. Les paraules brolavien a bolics. I de sobte quedares parat. Pensarós. Com si les idees se't fessin escàpoles. Encengueres un cigaret. Sempre t'ha ajudat a coordinar els pensaments, a concentrar-te. Llançares la glopada de fum cap al llum. Llegires l'escrit sense treure'l de la màquina. No era el que volies. No deia res de nou. Era vulgar. Tota la munió de paraules no aconseguia donar un poc de vida a un fet. Era insuls, aspre. Tragueres el fol de la màquina i d'un rampell el mastegares entre els dits i el llançares a la paperera.

- No, no em serveixen, ja!

I no et servien, Carles. No et servien els personatges. No tenien vida pròpia. Eren com a titelles, plens de serradís. Vivien una vida buida, manllevada. Eren personatges de paper tenyit. Uns esquelets de paraules sense significat, freds, glaçats. No tenien la cobertura sensible i calenta de la carn. No eren persones. Eren idíl·lics, massa perfectes. I la vida és un cúmul d'imperficcions i d'anormalitats, de vicis i de defectes...

Ho canviaries tot. Començaries de bell nou. Des de zero. Seguies tirant les glopades de fum al llum, les quals, il·luminades, es desfeien en giravolts capritxosos, juganers, fins a desaparèixer.

Mirares el rellotge. Eren les dotze i deu.

- Tampoc anit ha vingut! Fa quatre vespres que l'esper.

I l'esperaves. Me va prometes que vindria. T'ho va prometre. Jo l'he esperat cada nit. L'esperaves cada nit. Amb angoixa l'esperaves, des de la matinada aquella en el Passeig Marítim. Havia estat sincer?

- En tens de pare? -vares preguntar-li aquella nit sota el tamarell- Vull dir si el tens viu.

- Sí, el tenc viu. Però per mi com si fos mort -i a Teodor li guspirejaven els ulls- Va anar-se'n a treballar a Alemanya quan jo tenia un any, i ha tornat quan jo ja he complit els vint-i-un. Per no veure'l he fuit de casa.

Estàveu asseguts sobre la barana del passeig. Tu li tenies el braç sobre l'espatlla. Ell alçà el cap per mirar-te.

- No creus el que et dic, veritat?

Per tota resposta el vares atreure cap a tu, amb un gest amorosit.

- És la veritat, Carles. Quan més vaig necessitar-lo no el vaig tenir. Durant vint anys no ha sabut si en tenia de fills, ni dona, ni llar. Res. Res.

I et refermares en la idea de que sí que havia estat sincer aquella nit, perquè contar una mentida no posa un nus a la gola. Però per què no havia vingut, tal i com et va prometre? A més, havia desaparegut. Ningú no en sabia noves d'ell. I tu, Carles, el cercares cada nit, pels "pubs", bars i discoteques del port. Per tot et deien el mateix: "Fa dies que no toca compareixença". I tu estaves sol, et senties més sol que mai. Ja no tenies ni la companyonia dels personatges de la teva novel·la. Després d'escoltar la història de Teo, tot el teu llibre era un cadàver.

Decidires seguir la recerca. Sortires de casa i, amb el cotxe, enfilares el camí de Cala Rajada, amb l'esperança de què aquell vespre no seria bord. Entrares dins la primera discoteca. El "barman", abans de què li demanassis noves, et sortí a camí.

- Tampoc anit l'hem vist. Probablement és que té la comtessa per aquí. La dona és molt possessiva i es veu que el té gelós.

- Si vol, jo li puc fer el mateix servei.

Vares girar-te. L'ofertament venia d'una dona que estava asseguda rera teu. Vos miràreu.

- Li oferesc la meva virginitat -hi havia un cert sarcasme en les paraules i esclafí en una rialla.

Tu no digueres res. Demanares una beguda al cambrer. Ella se t'acostà i a mitja veu, en to confidencial, a cau d'orella et digué:

- Per un home com tu sóc capaç de fer l'ullastre esbrancat.

- Goti, no m'espantis els clients -amonestà el "barman".

- Ja ha parlat l'oracle.

- Ni oracles ni perendengues. Aquest senyor no et cerca a tu, tanmateix.

- Ja ho sé que no em cerca a mi. Aquest senyor cerca en Teodor, el púber, l'efebus virginal, l'apòllon de pell suau i sedosa, el del somriure melós, de llavis molsuts, el dels ulls fondos i negres com dos avencs.

- Au, Goti, ves a dormir la gatera.

- Deixi-la. A mi no em molesta.

girau fulla...

Pensaves, Carles, en un nou personatge pe. a la teva novel·la? Ella saltà del taulell. Deixà el tassó sobre la barra i es plantà davant teu, entre les teves cames. Et passà la mà per l'escotadura de la camisa.

- Mare meva! Si tot ho tens com la pitrera, quin deliri!

Tu vares somriure. T'agradà l'acudit. Ella et pessigava el mugró i et refregava els costats per les teves cuixes. Després de molt de temps, eh Carles? tornares sentir l'esclafit d'un endarrer.

- De veres que només t'agrades els mascles?

Anaves a contestar-li i el "barman" l'amonestà altra vegada.

- Goti! Et trauré a fora.

Goti seguia el seu tarannà. Et mirava als ulls, desafiant, amb coqueteig, cercant de plaure't. Els seus llavis quasi tocaven els teus. Et senties la seva alenada junt a la teva alenada. Et passà les mans pel clatell. Semblava que la besada era imminent, que no hi havia escapadòria. I ho desitjaves. L'aventura era fortuïta, no ho havies cercat, però calia aprofitar-la.

- Ets casat?

- No.

- Fadrí?

- No.

- Vidu?

- No.

- Idò?

- Un poc de cada cosa.

- No t'entenc.

- I ho necessites?

- Besar-te?

- No, entendre'm.

I et besà. Llargament. De sobte fóreu tres rostres junts. Goti, tu i un home alt, bru, de poderosa musculatura.

- Si vols lliris blancs, ara n'hem portat.

Goti et deixà amb la mel als llavis i s'allunyà entre la gent, seguida del morenot.

- Senyor, aquest és el número telefònic de la comtessa. Si vol, preguntis allí... però no diguis que jo l'hi he donat -era el "barman".

- Gràcies. Sap on té el xalet, la comtessa?

- Sí. És un edifici groc que hi ha en Els Provençals.

- Gràcies.

Sortires de la discoteca decidit a trucar al número que t'acabava de donar el "barman". Et ficares dins una cabina telefònica de la Plaça dels Pins. Mentre marcaves la xifra en el teclat de l'aparell, et sorprengué comprovar com a la cabina veïna hi telefonava el moreno que s'havia emportat Goti. Posares atenció a la seva conversa.

- Demà mateix... al lloc de sempre. No... tot lliris blancs... com sempre. Sí... Okey!

Penjares l'aparell. Ningú no et contestava, tanmateix. Anares cap al Passeig Marítim. Les terrasses dels bars encara eren plenes de gent. T'assegueres a una, vora el mar. Donares una ullada al teu voltant. No colombraves cap persona coneguda. Al teu costat una parella bevia

sangria. Una altra se besava. Més enfora, dos alemanys discutien sobre el nom de la beguda. Ho demanares al cambrer. Ho són pardalots! Fa tres dies que beuen el mateix i encara no saben el que és. "Això és alçapiu. Al-ça-piu!" I amb el puny estret va flexionar el braç,

per fer-lis més entenent el que era un piú alçat. Els alemanys, cara vermella, ulls lluents i nas inflat, reien com a gorans. "Halza-pou, halza-pou", repetien entre glop i rialla. "Viva Egpana! Viva Egpana", i pensant fer una gràcia, alçaven la copa.

A una altra taula, una colla, també d'alemanys, cantava. Més pareixia que belaven una cançó del seu país.

"So ein tag, so wunderschoen wie heute, so ein tag, del duerfte nie vegenn".

Desentonaven, els alemanys.

Tota la terrassa era una festa, on surava l'esclafit de l'alcohol, alegre i bullangós.

Per una finestra oberta fitares, asseguda a la barra, a Goti. Un cambrer parlava amb ella. A la llum blanca del bar no semblava la mateixa que a les glopades fugisseres de la discoteca. Assossegada i seriosa, tenia una certa elegància i desimboltura. Era la seva una bellesa atractiva, desenfadada. Un poc sofisticada potser, en la manera de pentinar-se o en el to del maquillatge, però tot el conjunt li donava una aire de senzillesa, de naturalitat, de nocturnitat. Era primatxola, espigada sense ésser esquelètica sinó fins i tot de formes arrodonides. Aquell vestit

d'una sola musclera li donava un aire de dona irresistible, d'aspecte sensual i aparença frívola. Pensares, Carles, que devia anar a la gropa de la quarantena. Dificil d'endevinar en una dona, quan encara li batega la joventut i el maquillatge s'embeu l'empremta que deixen els anys. Els trets del seu rostre eren suaus, solament la boca tenia un traç enèrgic, dominant. Goti obrí la bossa per treure'n un paquet de tabac. El cambrer, fent-se el despistat, hi deixà caure un petit embolic. Ella tancà la bossa de cop. Encengué el cigarret i es dirigí al tocador. "Goti deu drogar-se", pensares. Deu ser el final de la trama dels "lliris blancs".

Decidires d'anar-te'n al cotxe. Pagares al cambrer i quan sorties de la terrassa et trobares amb Goti que també sortia.

- Bona nit, Goti.

- Bona nit...

- Carles. Em dic Carles.

- Ha trobat en Teo?

- No, no l'he trobat. Vostè el coneix?

- No gaire. Ha vengut alguna nit amb la colla. Mai no hem intimat. És un al.lot molt tímid. Sembla que sempre l'embolica un misteri. A vegades em fa la impressió que cerca desesperadament quelcom que no troba. Ara de segur que la comtessa el té segrestat. I no sé que hi fot amb ell, la bruixa.

- No creu que en qüestions d'estimera cada persona és un misteri?

- Psss... no sé que dir-li. Ara, jo li asseguro que al llit tots els misteris es desclouen. Al llit cauen totes les caretes. No hi ha tuties. M'agradaria, Carles, que oblidàs que ens hem vist a la discoteca.

- No comprendc...

- Miri... sóc molt sensible i emotiva... La discoteca em produeix una mena d'alteració... No sé com explicar-l'hi. Serà la música, la classe de música, o el volum... o les tres coses juntes. No ho sé. Però em descompon, com si tornàs boja. No sé el que dic ni el que em faig. És com una embriaguesa de sensualitat... Després, en assossegat-me, sent una gran vergonya... Què ha pensat de mi, Carles?

- Crec que no m'he parat a pensar.

- Sigui sincer. Estic segura que ha pensat lo pitjor.

- No cregui, en el fons el seu comportament ha afalagat la meua vanitat de mascle.

- És molt amable. M'he comportat com una bàmbola. Encara em queda una certa dignitat, Carles. Podríem tutejar-nos. La nit és feta per parlar-se de tu. Vols?

- Vull.

- A vegades me pregunto, Carles, per cert, m'agrada el teu nom, me pregunto, deia, què tindrà la nit per fer canviar les persones? Serà bruixeria? Serà que la fosca té un encís especial? O serà que ens magnetitza la força dels estels? O la lluna? Serà la lluna? Tan freda, tan acerada, tan variable... La nit ens envolta amb el seu hàlit, ens transmuta

els comportaments. Ens fa més sincers, més francs, més transparents... No ho creus així?

- Jo l'he viscuda poc a la nit. I sempre en soledat.

- Sempre he pensat que si la humanitat sencera canviàs el ritme, si dormís de dia i traüllàs de nit, seria més bona i espontània, menys violenta i agressiva. La nit ens fa somiar. No somies tu, Carles?

- Piques vegades. Jo sóc somiador d'ulls oberts.

- Aquesta és la millor manera de somiar el que vols. A mi m'agrada somiar desperta, és una forma d'escapolir-se de la monotonia del viure quotidià.

Havien arribat a Na Ferradura. La lluna, jugant amb el tamarell, omplia d'ombres el revolt. I tu, Carles, pensares que allí en Teodor t'havia fet la confiança de la seva vida. Allí vessà tota l'angoixa del seu viure. Allí, pentura per primera vegada, havia estat sincer amb ell mateix. I allí, també, començares a estimar-lo com al fill que mai no has tengut i que sempre has desitjat.

- Un estel amb coa. Formula un desig, Carles.

- No he tengut temps.

- Jo sí.

- Puc saber què has desitjat?

- Sí, tornar-te besar...

- Idò besa'm...

I us besàreu. Amb timidesa al principi, com a dos col·legials que estrenen llurs llavis, amb frenesia després, amb deliri furiós, amb excitació extrema, cobejosos de delit.

- Carles.

- Què.

- Anam a banyar-nos nuus a la platja de Son Moll?

- Anem-hi.

Goti es repenjà al teu braç, satisfeta.

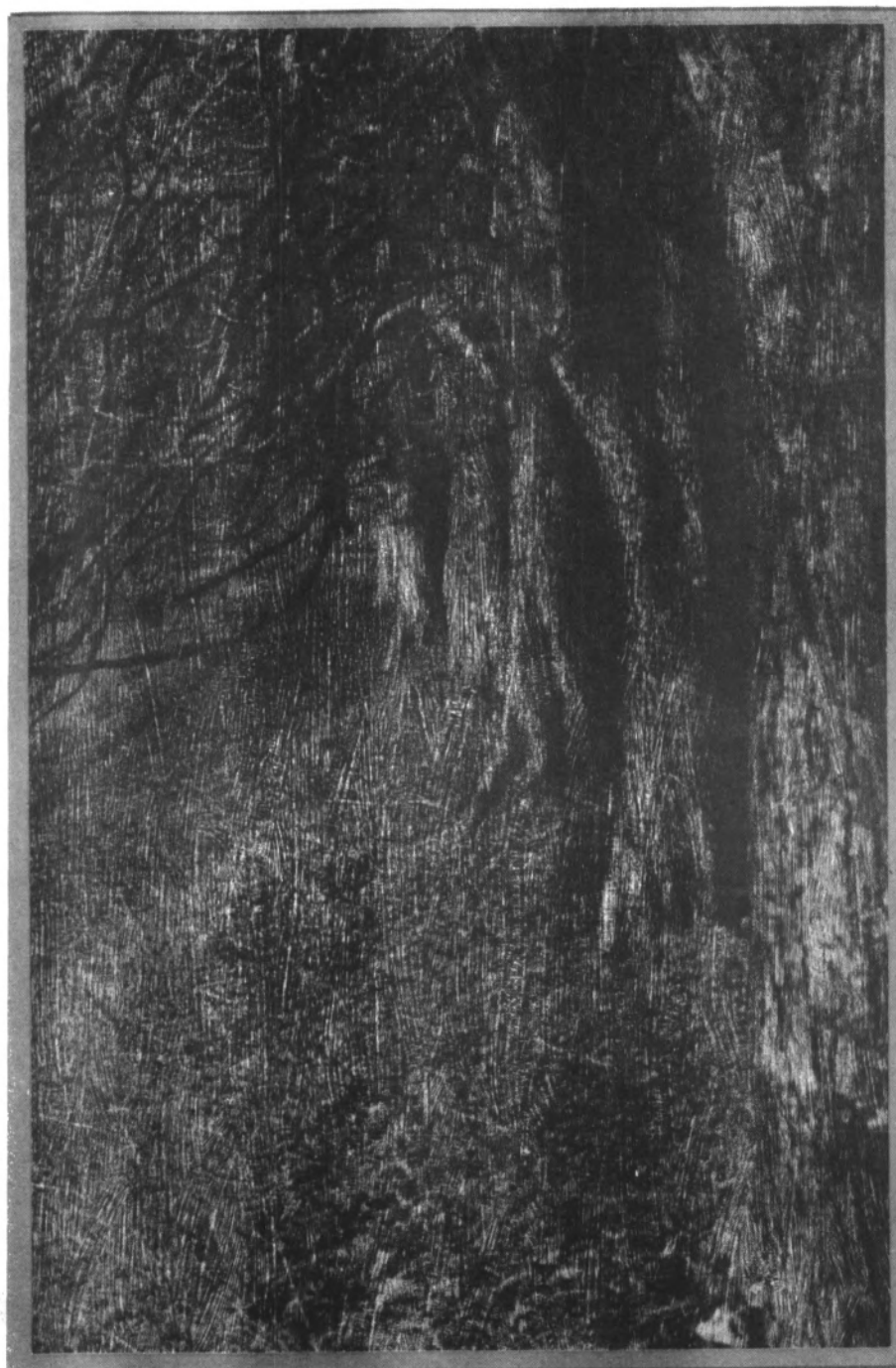
La lluna, també llavors, mossegada i freda, corria com una miloca.

La lluna. La lluna, Carles, sempre hi és present a les teves nits de bogeria. Serà, com digué Goti, que et magnetitza amb la seva força? També hi era la nit de les espelmes, guaitant pels esvorancs de la nuvolada, quan esdevengué la tragèdia. El seu rostre impassible i estoic, incommovible, de patena llimada, ho mirava tot sense mirar, insensible al teu dolor, quan les espelmes enceses de la festa omplirien el mar, talment un cementeri.

JOA RAI

Imatges

IV CONCURS DE FOTOGRAFIA AJUNTAMENT DE CAPDEPERA

PRIMER PREMI

AUTOR: ANDREU NEGRE

TITOL: "OTOÑAL"